

Spis treści:

1	WPROWADZENIE	3
2	SYSTEM ZAOPATRZENIA W WODĘ	4
3	SYSTEM ODPROWADZANIA I OCZYSZCZANIA ŚCIEKÓW	7
	3.1 System odprowadzania oczyszczania i odprowadzania ścieków komunalnych.....	7
	3.2 System odprowadzania i oczyszczania wód opadowych i roztopowych.....	8
4	PLANOWANY ZAKRES USŁUG WODOCIĄGOWO – KANALIZACYJNYCH	10
5	ANALIZA KONDYCJI FINANSOWEJ SPÓŁKI.....	12
	5.1 Analiza bilansu Przedsiębiorstwa	12
	5.1.1 Aktywa	12
	5.1.2 Pasywa.....	12
	5.1.3 Wskaźniki aktywności.....	13
	5.2 Analiza rachunku wyników Przedsiębiorstwa.....	14
	5.2.1 Struktura kosztów operacyjnych.....	14
	5.2.2 Wskaźniki rentowności.....	14
	5.3 Analiza rachunku przepływów finansowych	15
	5.4 Analiza płynności.....	15
	5.5 Analiza zadłużenia.....	16
	5.5.1 Wskaźniki zadłużenia	16
	5.5.2 Wskaźniki wystarczalności gotówki i wydajności gotówkowej.....	16
	5.6 Wnioski.....	17
6	KOSZTY ZWIĄZANE ZE ŚWIADCZENIEM USŁUG	18
7	ANALIZA PRZYCHODÓW I KOSZTÓW PRZEDSIĘBIORSTWA	19
8	PRZEDSIĘWZIĘCIA RACJONALIZUJĄCE ZUŻYCIE WODY I WPROWADZANIE ŚCIEKÓW	20
9	PRZEDSIĘWZIĘCIA ROZWOJOWO – MODERNIZACYJNE W POSZCZEGÓLNYCH LATACH....	21
10	HARMONOGRAM RZECZOWO – FINANSOWY	22
11	SPOSOBY FINANSOWANIA PLANOWANYCH INWESTYCJI.....	26
12	PROPOZYCJE TARYF DLA WODY I ŚCIEKÓW DLA RÓŻNYCH WARIANTÓW FUNKCJONOWANIA PRZEDSIĘBIORSTWA I PLANÓW ROZWOJU I MODERNIZACJI.....	28
13	SYTUACJA FINANSOWA SPÓŁKI W OKRESIE REALIZACJI WPI	29
14	PODSUMOWANIE	30

Spis tabel:

Tabela 1 Długość wymienionej sieci wodociągowej w latach 1998-2007.....	4
Tabela 2. Bilans zakupu i sprzedaży wody przez PWiK Żory w latach 2005 – 2007 [m ³].....	4
Tabela 3 Awarie sieci wodociągowej w latach 1997-2007.....	6
Tabela 4 Straty wody na sieci wodociągowej w latach 2002-2007.....	6
Tabela 5. Ilość ścieków doprowadzanych na oczyszczalnię w latach 2003-2007.....	8
Tabela 6 Wskaźniki struktury majątku.....	12
Tabela 7 Wskaźniki struktury pasywów.....	12
Tabela 8. Struktura kapitałowo-majątkowa.....	13
Tabela 9 Wskaźniki aktywności.....	13
Tabela 10. Struktura kosztów operacyjnych PWiK w Żorach.....	14
Tabela 11 Wskaźniki rentowności.....	14
Tabela 12. Syntetyczna postać sprawozdania z przepływu środków pieniężnych z lat 2005-2007.....	15
Tabela 13 Wskaźniki płynności.....	15
Tabela 14 Wskaźniki zadłużenia.....	16
Tabela 15 Wskaźniki wystarczalności gotówki.....	17
Tabela 16 Wskaźniki wydajności gotówkowej.....	17
Tabela 17. Struktura kosztów ujmowania i transportu wody.....	18
Tabela 18. Struktura kosztów odbioru i oczyszczania ścieków.....	18
Tabela 19. Nakłady inwestycyjne na system wodno-kanalizacyjny w latach 2009-2013 – PRZEDSIĘWZIĘCIA ROZWOJOWE.....	23
Tabela 20. Nakłady na odtworzenie systemu wodno-kanalizacyjny w latach 2009-2013 – PRZEDSIĘWZIĘCIA MODERNIZACYJNE.....	25
Tabela 21. Sposoby finansowania planowanych inwestycji w ramach WPI na lata 2009-2013.....	27

Załącznik:

Studium wykonalności Projektu pn. „Kompleksowe uporządkowanie gospodarki wodno –
ściekowej w Żorach”

1 WPROWADZENIE

Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych (WPI) dla Gminy Żory na lata 2009-2013, wykonał zespół Zakładu Ochrony Wód Głównego Instytutu Górnictwa w Katowicach na zlecenie Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Żory Sp. z o.o.

Dokumentacja odpowiada zapisom ustawy z dnia 7 czerwca 2001 roku o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U. nr 72, poz. 747 z późn. zmianami).

W procesie przygotowania WPI określono finansowe granice programu inwestycyjnego. W prognozach dotyczących zdolności finansowych Przedsiębiorstwa uwzględniono zarówno tendencje kształtowania dochodów i wydatków, jak również istniejące uwarunkowania i możliwe tendencje związane z zasobnością i potencjalnymi źródłami finansowania.

Omawiany Plan jest zgodny z kierunkami rozwoju gminy określonymi w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego oraz ustaleniami zezwolenia na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Budownictwa z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryf oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków (par.19 pkt. 3) do wniosku załącza się m.in. wieloletni plan modernizacji i rozwoju urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych. **WPI ma charakter dynamiczny, jest uaktualniany corocznie, tzn. w momencie sporządzania wniosku o zatwierdzenie taryf za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków, Przedsiębiorstwo przedkłada zaktualizowany harmonogram inwestycji na rok obowiązywania taryf.**

Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych (WPI) dla miasta Żory został przygotowany na lata 2009-2013 i przedstawia zakres rzeczowo – finansowy budowy, rozbudowy i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych w w/w latach, realizowany ze środków własnych PWiK Żory Sp. z o.o., Gminy Żory, dotacji z Funduszu Spójności, z preferencyjnych kredytów lub pożyczek.

W okresie obowiązywania WPI Przedsiębiorstwo zaplanowało szereg zadań inwestycyjnych o różnej skali i znaczeniu dla rozwoju miasta, wśród których najważniejszym jest wdrażany obecnie Projekt pn. „**Kompleksowe uporządkowanie gospodarki wodno – ściekowej w Żorach**”.

Przedsiębiorstwo jest na etapie aplikacji o środki z Funduszu Spójności na realizację w/w Projektu, który jest wdrażany od roku 2007 a planowane zakończenie określono na koniec roku 2011.

Realizacja Projektu Funduszu Spójności w określonym horyzoncie czasowym jest w dużej mierze uzależniona od momentu podpisania umowy z Komisją Europejską na dofinansowanie zadań ujętych we wniosku aplikacyjnym. Przyznanie dofinansowania przez Komisję będzie wymagało pełnej mobilizacji organizacyjnej i finansowej Spółki celem wykonania, uruchomienia i rozliczenia infrastruktury o wartości ok. 237,8 mln zł.

2 SYSTEM ZAOPATRZENIA W WODĘ

Stopień zwodociągowania Gminy Żory wynosi 99,83 %, liczba mieszkańców objętych siecią wodociągową wynosi ok. 61 270 osób. Długość sieci wodociągowej będącej na majątku PWiK Żory Sp. z o.o. wynosi 249,30 km (stan na koniec roku 2007), w tym:

- sieć wodociągowa 187,0 km,
- przyłącza 62,3 km.

Istniejąca sieć wodociągowa wykonana jest głównie z rur PE i PCV (61,2 %) oraz stali (35,9 %), co łącznie stanowi 97,1 % wszystkich wodociągów, pozostała część to rury żeliwne (tj. 2,9 % ogółu sieci).

Charakteryzując istniejącą sieć wodociągową pod względem wieku jej eksploatacji to ponad połowę stanowią wodociągi od 11 do 40 lat. Sieć ponad czterdziestoletnia stanowi 2,3 % i jest systematycznie wymieniana. Pozostała część wodociągowa wykonana została w latach 90-tych. PWiK Żory Sp. z o.o. prowadzi również prace związane z utrzymaniem w odpowiednim stanie technicznym sieci hydrantów przeciwpożarowych. Liczba hydrantów na sieci wynosi **862 szt.** (stan na koniec 2007 r.) W celu utrzymania normatywnej jakości dostarczanej wody sieć wodociągowa poddawana jest płukaniu, średniorocznie wykonuje się ponad 400 płukań.

Przedsiębiorstwo sukcesywnie prowadzi szereg prac związanych z utrzymaniem sieci wodociągowej w dobrym stanie technicznym oraz z zapewnieniem dostawy wody w odpowiedniej ilości, jakości oraz o odpowiednim ciśnieniu. W wyniku przeprowadzonych prac modernizacyjnych i remontowych w latach 1998-2007 wymieniono 74,9 km sieci wodociągowej, (na odcinkach najbardziej awaryjnych), co przedstawiono w poniższej tabeli:

Tabela 1 Długość wymienionej sieci wodociągowej w latach 1998-2007

Lata	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	SUMA
Długość wymienionej sieci wodociągowej [km]	3,1	11,9	10,1	9,7	11,0	7,4	7,6	5,1	4,8	4,2	74,9

Prace modernizacyjne sieci wodociągowej miały na celu wymianę przewodów z żeliwa i stali głównie na rury tworzywowe PE oraz PCV.

Poniżej przedstawiono ilości dostarczonej wody pitnej do odbiorców w latach 2005÷2007. Od kilku lat obserwowany jest stopniowy spadek sprzedaży wody spowodowany ograniczeniem zapotrzebowania na wodę u odbiorców, a także malejącą liczbą mieszkańców.

Tabela 2. Bilans zakupu i sprzedaży wody przez PWiK Żory w latach 2005 – 2007 [m³]

Wyszczególnienie	Jednostka	2005	2006	2007
		wykonanie	wykonanie	wykonanie
Całkowita produkcja wody	m³/rok	2 926 848	2 976 510	2 927 827
Produkcja wody/ % zmiana	%	b.d.	1,70%	-1,64%
Produkcja z ujęć własnych	m ³ /rok	124 833	117 874	127 859
Zakup wody hurtowej	m ³ /rok	2 802 015	2 858 636	2 799 968
Woda wtłoczona do sieci	m³/rok	2 926 848	2 976 510	2 927 827
Zużycie własne po wtłoczeniu do sieci	m ³ /rok	34 573	39 205	28 063
Woda do sprzedaży	m ³ /rok	2 892 275	2 937 305	2 899 764
Woda niesprzedana (straty w sieci)	m ³ /rok	408 372	474 155	471 178
Straty w sieci	%	13,95%	15,93%	16,09%
Łączne straty	m ³ /rok	442 945	513 360	499 241
Udział strat w produkcji całkowitej	%	15,13%	17,25%	17,05%
Liczba ludności podłączona do wodociągu	osoby	62 384	61 713	61 270

Sprzedaż wody w przeliczeniu na 1 mieszkańca łącznie z przemysłem i usługami w roku 2007 wyniosła 108 dm³/Mk/d.

Prowadzone na przestrzeni ostatnich 5-6 lat prace modernizacyjne polegające na poprawie stanu technicznego sieci pozwoliły na obniżenie strat wody i zużycie na potrzeby własne o połowę. Stosunkowo niski współczynnik strat wody na sieci (wraz z potrzebami własnymi) osiągnięty w ciągu ostatnich kilku lat pozwala stwierdzić, że prace modernizacyjne i remontowe prowadzone są z dużą skutecznością. Zestawienie porównawcze osiąganych strat na sieci wodociągowej z wynikami przedsiębiorstw wodociągowych działających w jednostkach miejskich o podobnej wielkości i strukturze, stawia PWiK Żory Sp. o.o. w korzystnym świetle.

Obecny stan sieci wodociągowej wymaga dalszych remontów i prac modernizacyjnych w zakresie wymiany najbardziej awaryjnych i wyeksploatowanych odcinków. Prace te są systematycznie realizowane przez Przedsiębiorstwo.

Główne elementy systemu wodociągowego:

1. Ujęcie wody przy ul. Żeromskiego

Ujęcie własne przy ul. Żeromskiego zostało uruchomione w maju 1999 roku i od roku 2001 pracuje w sposób ciągły. Ujęcie posiada zasoby eksploatacyjne oraz pozwolenie wodnoprawne w wysokości 590,4 m³/d, obowiązujące do 12.02.2014 r. Obecnie ujęcie pracuje z wydajnością ok. 340÷350 m³/d, co jest spowodowane okresowym obniżaniem ilości dostępnej wody oraz pogarszaniem się jej jakości. Celem pełnego wykorzystania obiektu wskazana jest jego rozbudowa oraz instalacja systemu uzdatniania wody.

2. Hydrofornia Os. Pawlikowskiego – Jednostka D

Na podstawie danych eksploatacyjnych obiektu, można stwierdzić, że stan techniczny hydroforni nie jest zadowalający. W związku z tym, w ramach prac modernizacyjnych przewiduje się remont zbiorników wraz z wejściem, zejściem, armatury, rurociągów oraz remont budynku.

3. Hydrofornia Os. Sikorskiego – Jednostka E

Hydrofornia pracuje w sposób ciągły, bez rejestracji poważnych awarii. Niezbędne jest jednak wykonanie: remontu zbiorników wraz z wejściem, zejściem, armatury, rurociągów jak i wymiany zestawu pompowego, remont budynku.

4. Ujęcie wody na os. Gwarków wraz z SUW

Obecnie ujęcie jest wyłączone z eksploatacji, planowane jest jego uruchomienie w ramach Projektu Funduszu Spójności poprzez budowę Stacji Uzdatniania Wody. Niemniej jednak celem zapewnienia osiągnięcia efektu ekologicznego konieczne jest uzbrojenie studni oraz doprowadzenie wody z ujęcia do SUW.

Ocena stanu technicznego sieci wodociągowej

Stan techniczny sieci wodociągowej pracującej na terenie miasta nie jest w pełni zadowalający pomimo systematycznych prac nad zmniejszeniem awaryjności i strat wody. W oparciu o przeprowadzone rozpoznanie istniejącej sieci można stwierdzić, że ze względu na stan techniczny ok. 36 % sieci wodociągowej wymaga wymiany. Z uwagi na ograniczone środki finansowe zadania remontowe są etapowane. W pierwszej kolejności przebudowywane są odcinki o największej awaryjności, w miejscach gdzie występują największe straty wody.

Przebudowa sieci wodociągowej jest jednym z zadań Projektu Funduszu Spójności, a także będzie realizowana w ramach zadań własnych PWiK Żory Sp. z o.o.

Jednym z podstawowych wskaźników sytuacji eksploatacyjnej systemu zaopatrzenia w wodę jest awaryjność sieci wodociągowej. Ilość awarii sieci wodociągowej na terenie miasta Żory zarejestrowanych przez PWiK Żory Sp. z o.o. przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 3 Awarie sieci wodociągowej w latach 1997-2007

Wyszczególnienie	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Awarie na sieci wodociągowej	467	421	355	373	306	183	224	205	110	154	117
Wymiana hydrantów [szt.]	17	29	36	9	2	2	5	3	10	1	3

Straty wody powstające na skutek nieszczelności i awarii w systemie dystrybucji wody są jednym z głównych problemów eksploatacyjnych Przedsiębiorstwa, ponieważ wpływają one na wzrost kosztów świadczonych usług. Wielkość strat wody wynika z bilansu wody dostarczonej do systemu dystrybucji wody. Procentowy wskaźnik strat wody dla sieci wodociągowej w latach 2002-2007 przedstawiono w tabeli.

Tabela 4 Straty wody na sieci wodociągowej w latach 2002-2007

Wyszczególnienie	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Woda wtłoczona do sieci (m ³ /rok)	3 345 189	3 274 976	3 034 995	2 926 848	2 976 510	2 927 827
Straty wody (m ³ /rok)	673 201	606 158	492 344	408 372	474 155	471 178
Procentowy wskaźnik strat wody	20,12%	18,51%	16,22%	13,95%	15,93%	16,09%

Zmniejszający się poziom strat na sieci wodociągowej jest wynikiem systematycznych prac remontowych i modernizacyjnych na sieci wodociągowej. Poziom strat wody w sieci wodociągowej na terenie miasta wynika w szczególności z wymienionych poniżej czynników:

- stopnia dekapitalizacji przewodów sieci,
- okresu eksploatacji sieci - sieć powyżej 21 lat stanowi 31 % całej długości sieci,
- materiałów, z których wykonana jest sieć, ze stali oraz żeliwa (ok. 40 % całej długości sieci).

3 SYSTEM ODPROWADZANIA I OCZYSZCZANIA ŚCIEKÓW

3.1 SYSTEM ODPROWADZANIA OCZYSZCZANIA I ODPROWADZANIA ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH

Długość istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej i ogólnospławnej wynosi 78,20 km (stan na koniec 2007 r.), w tym:

- 77,13 km - kanalizacja sanitarna,
- 1,07 km - kanalizacja ogólnospławna,
- ponad 3 000 przyłączy kanalizacyjnych do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania.

Ścieki z aglomeracji Żory odprowadzane są do miejskiej, mechaniczno - biologicznej oczyszczalni ścieków „Żory”. Skanalizowane tereny aglomeracji to: dzielnica Śródmieście wraz z zespołem osiedli mieszkaniowych: 700-lecia, Powstańców Śląskich, Korfantego, Ks. Władysława Pawlikowskiego, Sikorskiego, dzielnicę Kleszczówka i częściowo dzielnice Zachód, Baranowice.

Agglomeracja Żory skanalizowana jest w 80,38 %. Obserwowany od kilku lat proces dynamicznej rozbudowy budownictwa mieszkaniowego (jednorodzinne) powoduje, że popyt na usługi kanalizacyjne zgłaszany do Przedsiębiorstwa nasila się. W związku z tym, istotnym elementem procesu planowania inwestycji z zakresu rozwoju urządzeń kanalizacyjnych jest uwzględnienie zidentyfikowanych i określenie przyszłych kierunków zagospodarowania terenów zurbanizowanych i rozwojowych miasta, z uwzględnieniem ich wzajemnych powiązań funkcjonalnych i infrastrukturalnych.

Rozbudowa systemu kanalizacji sanitarnej i deszczowej będzie prowadzona na terenach zabudowanych, przeznaczonych pod działalność gospodarczą oraz osadnictwo mieszkaniowe, a także jako uzupełnienie inwestycji drogowych o znaczeniu ponadregionalnym tj. autostrady oraz drogi szybkiego ruchu zlokalizowanych na terenie miasta. Rozbudowa systemu prowadzona jest w ramach Projektu Funduszu Spójności.

Istniejąca oczyszczalnia ścieków w Żorach charakteryzuje się bardzo dobrymi parametrami pracy, a stopień redukcji podstawowych parametrów charakteryzujących ścieki komunalne, spełnia wymagania obowiązujących przepisów oraz pozwolenia wodno prawnego. Jednakże poprawie musi ulec sytuacja dotycząca emisji gazów cieplarnianych i odorów do atmosfery jak i możliwość odprowadzania zwiększonej ilości ścieków (na skutek rozwoju kanalizacji sanitarnej).

Konieczna jest zatem dalsza przebudowa i rozbudowa oczyszczalni ścieków „Żory” mająca na celu przystosowanie obiektu do przejmowania i oczyszczania ścieków pochodzących z terenu całego miasta. Przebudowa będzie polegała na uruchomieniu czwartego reaktora biologicznego i zmianie części osadowej na układ fermentacji mezofilnej z zamkniętymi komorami fermentacyjnymi wraz z urządzeniami do ujęcia i wykorzystania biogazu. Inwestycja ta prowadzona będzie w latach 2009 – 2011 w ramach Projektu Funduszu Spójności.

Awaryjność sieci kanalizacji sanitarnej

Przyczyną większości awarii są spękania kanałów, rozstępy połączeń kanałów, nieliczne wtórne awarie kanałów spowodowane prowadzoną do końca lat dziewięćdziesiątych eksploatacją górnictw. Ponadto sieci ulegają awariom na skutek wadliwego wykonania lub braku szczelnych połączeń kanałów, braku spadków, obciążenia kanałów od ruchów pojazdów nie ujętych na etapie projektowania, jak również wieku sieci, zwłaszcza w części śródmiejskiej.

Liczba awarii w poszczególnych latach przedstawiała się następująco:

- | | |
|------------|----|
| - rok 1998 | 18 |
| - rok 1999 | 20 |

- rok 2000	21
- rok 2001	5
- rok 2002	5
- rok 2003	16
- rok 2004	3
- rok 2005	7
- rok 2006	3
- rok 2007	2

Jak wynika z powyższych wartości, awaryjność sieci kanalizacyjnej jest zróżnicowana i świadczy o konieczności prowadzenia dalszych prac modernizacyjnych i remontowych.

W poniższej tabeli zestawiono ilości ścieków odprowadzonych na miejską oczyszczalnię ścieków w Żorach, w latach 2003 – 2007.

Tabela 5. Ilość ścieków doprowadzanych na oczyszczalnię w latach 2003-2007

Wyszczególnienie	2003	2004	2005	2006	2007
Gospodarstwa domowe	1 577 930	1 561 469	1 466 803	1 476 007	1 447 037
<i>w tym ścieki dowożone</i>	<i>14 730</i>	<i>11 081</i>	<i>24 217</i>	<i>41 422</i>	<i>39 748</i>
Przemysł	265 898	237 712	241 883	262 260	244 523
Użyteczność publiczna i usługi	43 786	61 272	84 741	89 267	86 148
Wody infiltracyjne	714 320	1 005 712	860 839	1 119 108	1 050 605
Wody infiltracyjne %	37,84%	54,06%	48,00%	61,24%	59,10%
Dopływ do oczyszczalni „Żory”	2 601 934	2 866 165	2 654 266	2 946 642	2 828 313

Obserwuje się systematyczne ograniczanie ilości zużywanej wody, a w konsekwencji ilości odprowadzanych ścieków na oczyszczalnię. Dotyczy to w szczególności odbiorców indywidualnych.

Rozbudowa systemu kanalizacji rozdzielczej prowadzona w dość wolnym tempie, skutkuje niewielkim ograniczeniem ilości wód deszczowych dopływających na oczyszczalnię, a tym samym praktycznie nie zmniejsza jednostkowych kosztów oczyszczania ścieków.

Szansą dla tego stanu rzeczy jest Projekt Funduszu Spójności pn. „Kompleksowe uporządkowanie gospodarki wodno – ściekowej w Żorach”, który w zasadniczej części dotyczy kanalizacji sanitarnej i deszczowej.

3.2 SYSTEM ODPROWADZANIA I OCZYSZCZANIA WÓD OPADOWYCH I ROZTOPOWYCH

PWiK Żory Sp. z o.o. wykonuje zadania Miasta Żory w zakresie utrzymania i eksploatacji kanalizacji deszczowej zgodnie z Uchwałą nr 121/XIII/07 Rada Miasta Żory z dnia 27.09.2007r. w sprawie wyrażenia zgody na podwyższenie kapitału zakładowego PWiK Żory Sp. z o.o., poprzez wniesienie wkładu rzeczowego kanalizacji deszczowej od 1 stycznia 2008 r.

Całkowita długość kanalizacji deszczowej na terenie miasta wynosi ok. 92,52 km (stan na październik 2008 r.). Łącznie zainstalowanych jest 11 urządzeń podczyszczających.

Obszar miasta Żory jest zróżnicowany pod względem stanu uzbrojenia w sieć kanalizacji deszczowej. Centrum miasta w rejonie osiedli z zabudową wielo- i jednorodziną jest w 100 % skanalizowane. Wystarczająco wyposażone w sieć kanalizacji deszczowej są zespoły osiedli, dzielnica Kleszczówka, rejon KSSE w dzielnicach Baranowice i Zachód i drogi wojewódzkie (ul. Wodzisławska, Rybnicka i Pszczyńska). Na terenach mniej zurbanizowanych, peryferyjnych nie został dostatecznie rozwiązany problem kanalizacji deszczowej.

Uwzględniając niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę odprowadzania i oczyszczania wód opadowych na terenie miasta Żory rozbudowa systemu kanalizacji deszczowej będzie prowadzona, w ramach Projektu Funduszu Spójności, na terenach zabudowanych, przeznaczonych pod działalność gospodarczą oraz osadnictwo mieszkaniowe, a także jako uzupełnienie inwestycji drogowych o znaczeniu ponadregionalnym tj. autostrady oraz drogi szybkiego ruchu zlokalizowanych na terenie miasta.

4 PLANOWANY ZAKRES USŁUG WODOCIĄGOWO – KANALIZACYJNYCH

Na terenie aglomeracji Żory¹ (obejmującej miasto Żory, za wyjątkiem części dzielnicy Rój) podmiotem świadczącym usługi w zakresie zaopatrzenia ludności w wodę oraz w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych jest „Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Żory” Sp. z o.o.. PWiK Żory Sp. z o.o. jest również dostawcą wody dla części dzielnicy Rój należącej do aglomeracji Rybnik.

Obecnie, tj. od 1 stycznia 2008 r. w zakresie gospodarki wodami opadowymi podmiotem odpowiedzialnym za jej stan jest PWiK Żory Sp. z o.o. zgodnie z Uchwałą Rady Miasta Żory nr 121/XIII/07 z dnia 27.09.2007r. w sprawie wyrażenia zgody na podwyższenie kapitału zakładowego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Żory Sp. z o.o., poprzez wniesienie wkładu rzeczowego.

PWiK Żory Sp. z o.o. jest spółką ze 100 % udziałem Gminy Żory, które prowadzi działalność w oparciu o „Regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie miasta Żory”, zatwierdzony Uchwałą Rady Miasta Żory nr 504/XLIV/06 z dnia 26.01.2006 r.

Na podstawie Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków została opracowana umowa określająca prawa i obowiązki odbiorcy wody i dostawcy ścieków. W oparciu o umowę i obowiązujące taryfy za wodę i ścieki PWiK Żory Sp. z o.o. na podstawie odczytów wodomierzy dokonuje rozliczeń finansowych z odbiorcami wody i dostawcami ścieków. Rozliczenia w przypadku odbiorców indywidualnych odbywają się poprzez inkasentów, a w przypadku odbiorców zbiorowych poprzez dział handlowy.

PWiK Żory Sp. z o.o. prowadzi system pobierania opłat za wodę i ścieki zgodnie z ustawą o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków z dn. 7.06.2001 r. (tekst jednolity Dz.U. 2006 nr 123 poz. 858). Taryfy są precyzowane w oparciu o przedstawioną kalkulację, PWiK Żory Sp. z o.o. następnie występuje z wnioskiem o zatwierdzenie nowych taryf za wodę i ścieki do Rady Miasta Żory. Rada, poprzez uchwałę, zatwierdza przedstawioną propozycję nowych taryf. Procedura ustalania nowych taryf odbywa się raz w roku i obowiązuje przez 1 rok (pkt.10 art.24 w/w ustawy).

Przedmiotem działalności oraz zakresem usług świadczonych przez PWiK Żory Sp. z o.o. jest:

- produkcja wody,
- dostawa wody dla odbiorców indywidualnych i przemysłowych,
- odprowadzanie i oczyszczanie ścieków,
- usuwanie awarii sieci wodociągowej i kanalizacyjnej,
- czyszczenie kanalizacji sanitarnej,
- analiza laboratoryjna wody i ścieków,
- konserwacja, remont i modernizowanie infrastruktury technicznej,
- przygotowanie i realizacja własnych inwestycji wodno-kanalizacyjnych,
- wydawanie warunków technicznych przyłączenia do sieci,
- uzgodnienia branżowe, uzgodnienia projektów,

¹ W myśl Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 22.12.2004 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji (Dz.U. 2004 nr 283, poz. 2841 z późn. zm.).

- wykonywanie przyłączy w całości z robotami ziemnymi,
- wykonywanie przyłączy bez robót ziemnych – montaż,
- wykonywanie włączenia do wodociągu,
- wywożenie ścieków ze zbiorników bezodpływowych,
- wynajem sprzętu transportowego i maszynowego.

Przedsiębiorstwo prowadzi szeroki pakiet zadań własnych i usługowych, co wynika z faktu, że jest właścicielem i eksploatatorem systemu wodociągowego, kanalizacji sanitarnej, kanalizacji deszczowej oraz oczyszczalni ścieków.

Zakres usług wodociągowo – kanalizacyjnych w okresie obowiązywania planu będzie zbliżony do stanu obecnego. W roku 2008 PWiK Żory Sp. z o.o. stał się właścicielem i operatorem systemu kanalizacji deszczowej, co było znaczącą zmianą w zakresie prowadzonej działalności, w szczególności, że na terenie miasta wprowadzone zostały opłaty za odprowadzanie i podczyszczanie wód deszczowych wprowadzanych do cieków powierzchniowych.

W wyniku realizacji planów inwestycyjnych zmieni się z pewnością skala usług za odbiór i oczyszczania ścieków komunalnych. W ramach Projektu Funduszu Spójności planowane jest podłączenie do zbiorczej sieci kanalizacyjnej ok. 13,1 tys. mieszkańców aglomeracji Żory oraz kilku zakładów produkcyjno – przemysłowych oraz obiektów użyteczności publicznej. Rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacji deszczowej skutkuje również poszerzeniem prowadzonej działalności usługowej PWiK Żory Sp. z o.o.

W celu optymalizacji kosztów funkcjonowania Spółki, Przedsiębiorstwo rozważa szereg możliwości poszerzenia zakresu świadczonych usług.

Poniżej zestawiono proponowane, realne kierunki poszerzenia działalności wraz z prognozowanymi korzyściami.

Kierunek	Prognozowane korzyści
Rozbudowa systemu monitoringu sieci wodociągowej	Obniżenie strat wody, możliwość szybkiego reagowania w przypadku wystąpienia potencjalnych awarii –skrócenie czasu ich usunięcia, minimalizacja szkód
Poprawa jakości oraz poziomu obsługi klientów w oparciu o nowoczesne systemy teleinformatyczne (system kompleksowej obsługi klientów, system informacji)	Uruchomienie systemu w dłuższym horyzoncie czasowym umożliwi, przy relatywnie niskich kosztach, kompleksową obsługę klienta – skrócenie do minimum drogi od „awarii” do „reakcji”
Świadczenie usług wodociągowych dla gmin sąsiadujących w oparciu o posiadany i rozbudowywany potencjał techniczny i organizacyjny – specjalizacja usług	Świadczenie usług remontowych, usuwania awarii bieżącego utrzymania systemu na terenach gmin sąsiednich pozwoli na pełne wykorzystanie posiadanej bazy techniczno – organizacyjnej, obniżenie kosztów jednostkowych świadczonych usług, realizację zleceń w ramach bieżącej działalności

Rozpoczęcie wdrażania Projektu Funduszu Spójności wiązało się ze zmianami organizacyjnymi w Spółce – powołano Jednostkę Realizującą Projekt, która w sposób kompleksowy zajmuje się przygotowaniem, realizacją, nadzorem i rozliczaniem wszystkich kontraktów i zadań inwestycyjnych ujętych w Projekcie.

5 ANALIZA KONDYCJI FINANSOWEJ SPÓŁKI

PWiK Żory Sp. z o.o. w obecnej formie (jednoosobowej spółki prawa handlowego) istnieje pełne 8 lat. Jako samodzielne przedsiębiorstwo zaczęło działać od 1.04.1997 r., kiedy na mocy decyzji Wojewody Katowickiego dokonano podziału RPWiK w Rybniku na kilka lokalnych przedsiębiorstw. Przekształcenie Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w jednoosobową spółkę skarbu miasta nastąpiło 30.09.2000 r. Właścicielem wszystkich udziałów Spółki jest Miasto Żory.

5.1 ANALIZA BILANSU PRZEDSIĘBIORSTWA

5.1.1 Aktywa

W sumie bilansowej po stronie aktywów największy udział mają aktywa trwałe, które na koniec roku 2007 stanowiły 96,8% wszystkich aktywów. Aktywa obrotowe w sumie bilansowej stanowiły w tym okresie 3,2%. Oznacza to znaczne unieruchomienie majątku PWiK Żory Sp. z o.o., co dla tego typu działalności jest zjawiskiem dość typowym. Prawie cały majątek trwały podmiotu stanowią rzeczowe aktywa trwałe – w bilansie PWiK Żory Sp. z o.o. w latach 2005-2007 nie występują należności i inwestycje długoterminowe.

Po stronie aktywów obrotowych największy udział miały w roku 2007 należności krótkoterminowe, na które w większości składają się należności z tytułu dostaw i usług o okresie spłaty do 12 miesięcy.

Tabela 6 Wskaźniki struktury majątku

Wskaźniki struktury majątku	2005	2006	2007
Wskaźnik udziału aktywów trwałych w aktywach ogółem	94,9%	94,4%	96,8%
Wskaźnik udziału aktywów obrotowych w aktywach ogółem	5,1%	5,6%	3,2%
Wskaźnik stopnia unieruchomienia majątku	18,64	16,73	30,04

Źródło: Opracowanie własne

5.1.2 Pasywa

W sumie bilansowej po stronie pasywów największy udział ma kapitał własny, który na koniec roku 2007 stanowił 65,6% ich ogółu.

Poziom ogólnego zadłużenia Spółki w analizowanym okresie malał i na koniec roku 2007 wyniósł 27,2% ogółu pasywów.

Tabela 7 Wskaźniki struktury pasywów

Wskaźniki struktury pasywów	2005	2006	2007
Wyposażenie jednostki w kapitał własny	72,3%	70,0%	65,6%
Zadłużenie jednostki ogółem	15,7%	18,4%	27,2%
Obciążenie jednostki zobowiązaniami długoterminowymi	11,0%	11,9%	19,2%
Obciążenie jednostki zobowiązaniami krótkoterminowymi	4,7%	6,6%	8,0%

Źródło: Opracowanie własne

Należy stwierdzić, że w całym okresie analizy aktywa trwałe były finansowane głównie z kapitału własnego (głównie podstawowego): poziom zobowiązań długoterminowych w analizowanym okresie był stosunkowo niski (w roku 2007 wyniósł 19,2% pasywów), a poziom zobowiązań krótkoterminowych kształtował się w roku 2007 na poziomie 8,0 % pasywów. Ogólnie poziom zadłużenia jednostki kształtuje się na przeciętnym poziomie.

W latach 2005-2006 aktywa obrotowe były niemal równe kapitałom krótkoterminowym, co odpowiada zachowaniu „złotej reguły bilansowej”, wg której aktywa trwałe powinny być

finansowane majątkiem własnym i zobowiązaniami długoterminowymi, a aktywa obrotowe zobowiązaniami krótkoterminowymi. W roku 2007 nastąpił natomiast niewielki spadek aktywów obrotowych i prawie dwukrotny wzrost zobowiązań krótkoterminowych. Zasada pokrycia aktywów trwałych kapitałem własnym nie była zachowana z uwagi na przyrost majątku Spółki sfinansowanego zaciągniętym kredytem długoterminowym.

Kapitał obrotowy netto PWiK Żory Sp. z o.o. (liczony jako suma zapasów, należności i inwestycji krótkoterminowych pomniejszona o zobowiązania krótkoterminowe) w roku 2006 i 2007 osiągnął wartość ujemną, co może świadczyć o okresowych trudnościach z wypłacalnością Spółki.

Tabela 8. Struktura kapitałowo-majątkowa

Struktura kapitałowo-majątkowa	2005	2006	2007
Wskaźnik pokrycia aktywów trwałych majątkiem własnym	76,2%	74,2%	67,8%
Wskaźnik pokrycia aktywów obrotowych kapitałami krótkoterminowymi	91,3%	116,5%	248,7%
Kapitał obrotowy netto	206 484	-578 248	-4 308 513

Źródło: Opracowanie własne

5.1.3 Wskaźniki aktywności

Wskaźniki aktywności obrazują sprawność wykorzystania zasobów jednostki i świadczą pośrednio o efektywności działalności.

Wskaźnik obrotowości aktywów mówi, jaką wartość sprzedaży Spółka osiąga z jednej złotówki aktywów, wskaźnik produktywności aktywów trwałych odnosi natomiast sprzedaż do majątku trwałego Przedsiębiorstwa.

Wskaźnik ściągalskości należności określa średni okres czasu (w dniach), w którym przedsiębiorstwo uzyskuje należności od odbiorców (czyli przez jaki czas kredytuje ono swoich odbiorców i ma zamrożone środki z tytułu należności), wskaźnik spłaty zobowiązań mówi, w ciągu ilu dni (średnio) reguluje ono swe zobowiązania handlowe, a wskaźnik rotacji zapasów określa co ile dni jednostka odnawia swoje zapasy. Cykl konwersji gotówki jest sumą wskaźników ściągalskości należności i rotacji zapasów pomniejszoną o wskaźnik spłaty zobowiązań. Odzwierciedla on wyrażone w dniach sprzedaży zapotrzebowanie jednostki na kapitał obrotowy netto, który pozwala na terminowe regulowanie wszystkich zobowiązań i niedopuszczanie do powstawania zobowiązań przeterminowanych. W całym okresie przyjmuje on dla Spółki wartość dodatnią, co świadczy, że w znacznie większym stopniu finansuje ona swoich odbiorców, niż sama zalega z płatnością zobowiązań.

Tabela 9 Wskaźniki aktywności

Wskaźniki aktywności	2005	2006	2007
Wskaźnik produktywności (obrotowości) aktywów	0,27	0,27	0,18
Wskaźnik produktywności (obrotowości) aktywów trwałych	0,28	0,29	0,19
Wskaźnik ściągalskości należności [dni]	41	34	34
Wskaźnik spłaty zobowiązań [dni]	12	12	12
Wskaźnik rotacji zapasów w dniach [dni]	6	6	7
Cykl konwersji gotówki [dni]	35	29	30

Źródło: Opracowanie własne

5.2 ANALIZA RACHUNKU WYNIKÓW PRZEDSIĘBIORSTWA

5.2.1 Struktura kosztów operacyjnych

W strukturze kosztów operacyjnych PWiK Żory najbardziej znaczącą pozycję stanowią koszty zużytych materiałów i energii (ok. 35% kosztów operacyjnych). Na drugim miejscu w roku 2007 plasowała się amortyzacja (ok. 23,80% ogółu kosztów operacyjnych), a następnie koszty wynagrodzeń (ok. 20,14% kosztów operacyjnych w roku 2007), których udział w ogóle kosztów operacyjnych w analizowanym okresie malał.

Tabela 10. Struktura kosztów operacyjnych PWiK w Żorach

Koszty działalności operacyjnej	Udział w kosztach operacyjnych ogółem		
	2005	2006	2007
Amortyzacja	23,50%	24,15%	23,80%
Zużycie materiałów i energii	37,50%	36,03%	34,78%
Usługi obce	3,25%	3,90%	3,73%
Podatki i opłaty	11,04%	11,33%	11,13%
Wynagrodzenia	19,09%	18,71%	20,14%
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	5,06%	5,12%	5,45%
Pozostałe koszty rodzajowe	0,55%	0,75%	0,95%
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	0,00%	0,02%	0,01%

Źródło: Opracowanie własne

5.2.2 Wskaźniki rentowności

Głównym źródłem dochodów PWiK Żory Sp. z o.o. jest sprzedaż usług. W analizowanym okresie podmiot przynosił niewielkie zyski. Udział kosztów operacyjnych w przychodach operacyjnych wyniósł w 2007 roku 96,3%.

Spółka charakteryzuje się niską rentownością, co jest typowe dla tego typu działalności. Wynika ona również z założonego przez PWiK Żory Sp. z o.o. w latach 2006-2007 zerowego zysku przy kalkulacji taryf na wodę i ścieki (jedynie w roku 2005 przyjęto we wniosku taryfowym zysk na poziomie 120 tys. PLN).

Tabela 11 Wskaźniki rentowności

Wskaźniki rentowności	2005	2006	2007
Wskaźnik rentowności netto (rentowność sprzedaży, marża zysku netto)	0,54%	-1,61%	1,69%
Wskaźnik rentowności aktywów	0,16%	-0,46%	0,33%
Wskaźnik rentowności kapitału własnego (stopa zwrotu z kapitału własnego)	0,22%	-0,66%	0,51%

Źródło: Opracowanie własne

5.3 ANALIZA RACHUNKU PRZEPIŹYWÓW FINANSOWYCH

Analizując przepływy finansowe w Spółce należy stwierdzić, że rokrocznie inwestuje ona w powstawanie majątku trwałego, co ma swe odbicie w bilansie (wartość majątku trwałego Spółki w analizowanym okresie rośnie). Syntetyczną postać sprawozdania z przepływu środków pieniężnych Spółki przedstawiono poniżej.

Tabela 12. Syntetyczna postać sprawozdania z przepływu środków pieniężnych z lat 2005-2007

Wyszczególnienie	2005	2006	2007
Zysk (strata) netto z działalności operacyjnej	85 508	-258 342	296 273
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	4 152 730	4 005 067	3 731 622
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-2 989 237	-4 753 116	-16 882 254
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	-996 084	1 376 107	11 971 918
Przepływy pieniężne netto razem	167 409	628 059	-1 178 715
Środki pieniężne na początek okresu	461 406	628 815	1 256 874
Środki pieniężne na koniec okresu	628 815	1 256 874	78 159

Jak pokazuje powyższa tabela, w latach 2005-2007 Spółka zachowuje płynność finansową, jednak skumulowane saldo środków pieniężnych na koniec każdego roku systematycznie maleje, co może oznaczać konieczność pokrywania wydatków inwestycyjnych w następnych latach kredytami i pożyczkami (wolne środki Spółki równe będą w zasadzie amortyzacji pomniejszonej o spłatę istniejącego zadłużenia).

5.4 ANALIZA PŁYNNOŚCI

W poniższej tabeli zestawiono podstawowe wskaźniki oceniające PWiK Żory Sp. z o.o. w aspekcie zdolności do pokrywania bieżących zobowiązań.

Tabela 13 Wskaźniki płynności

Wskaźniki płynności	2005	2006	2007
Wskaźnik bieżącej płynności	1,09	0,86	0,40
Wskaźnik płynności szybki	1,00	0,79	0,36
Wskaźnik płynności bardzo szybki	0,25	0,34	0,01
Wskaźnik pokrycia zobowiązań należnościami	0,74	0,43	0,34
Udział kapitału obrotowego netto w całości aktywów	0,4%	-1,1%	-5,0%
Kapitał obrotowy netto w dniach obrotu	5	-13	-89

Źródło: Opracowanie własne

Wskaźnik płynności bieżącej w roku 2007 wyniósł poniżej 1,2 (zalecana wartość minimalna), co oznacza, że jednostka mogła okresowo nie posiadać w tym okresie wystarczających zasobów gotówkowych do spłacenia bieżących zobowiązań. Wskaźnik płynności szybki w roku 2007 również kształtował się na niskim poziomie (poniżej 1,0).

Wskaźnik płynności bardzo szybki informuje jaka część zobowiązań może być uregulowana bez zwłoki, gdyby stały się one nagle wymagalne – w roku 2007 wyniósł on 0,01.

Wskaźnik pokrycia zobowiązań należnościami informuje, czy należności odbiorców pokrywają w pełni zobowiązania jednostki. Analiza podmiotu wykazuje tutaj, iż posiadała ona w analizowanym okresie dość znaczne pokrycie zobowiązań należnościami.

Analiza płynności wskazuje, iż w analizowanym okresie Spółka mogła mieć okresowe trudności z utrzymaniem bieżącej płynności i regulowaniem bieżących zobowiązań.

5.5 ANALIZA ZADŁUŻENIA

5.5.1 Wskaźniki zadłużenia

Kapitał obcy jako zewnętrzne źródło finansowania podmiotu zwiększa jego możliwości rozwojowe i stwarza szansę podniesienia rentowności kapitału własnego. Z drugiej jednak strony korzystanie z kredytów zwiększa ryzyko jednostki i koszty funkcjonowania, przez co może niekorzystnie odbijać się na jej sytuacji finansowej.

Poniższe zestawienie zawiera podstawowe wskaźniki zadłużenia PWiK Żory Sp. z o.o.:

Tabela 14 Wskaźniki zadłużenia

Wskaźniki zadłużenia	2005	2006	2007
Wskaźnik ogólnego zadłużenia	15,7%	18,4%	27,2%
Wskaźnik zadłużenia długoterminowego	11,0%	11,9%	19,2%
Wskaźnik pokrycia zadłużenia kapitałem własnym i rezerwami	4,7	3,9	2,4
Wskaźnik trwałości struktury finansowania	83,4%	81,9%	84,8%
Wskaźnik pokrycia majątku trwałego kapitałem stałym	87,8%	86,8%	87,7%
Wskaźnik Pokrycia Obsługi Długu WPOD	1,54	1,79	1,04

Źródło: Opracowanie własne

Wskaźnik ogólnego zadłużenia nie powinien generalnie przekraczać wartości 67 %, zadłużenie Spółki jest więc stosunkowo niewielkie (w roku 2007 osiąga 27,2 % ogółu pasywów), co oznacza iż posiada ona jeszcze dość znaczny margines bezpieczeństwa umożliwiający ewentualne posiłkowanie się kredytami.

Wskaźnik zadłużenia długoterminowego, czyli stosunek zobowiązań długoterminowych do kapitału własnego, kształtuje się w jednostce na stosunkowo niskim poziomie (w praktyce za racjonalny przyjmuje się poziom od 50 do 100 %), co oznacza niewykorzystanie w pełni możliwości finansowania rozwoju kredytami długoterminowymi, z drugiej jednak strony ogranicza koszty finansowe (odsetki).

Wskaźnik pokrycia zadłużenia kapitałem własnym i rezerwami kształtuje się w analizowanym okresie na wysokim poziomie, co może wskazywać na zbyt ostrożne zarządzanie finansami podmiotu (zbyt niski poziom wskaźnika świadczy z kolei o dużym ryzyku), natomiast wskaźnik trwałości struktury finansowania liczony jako stosunek sumy kapitału własnego i zobowiązań długoterminowych do aktywów ogółem oraz wskaźnik pokrycia majątku trwałego kapitałem własnym i zobowiązaniami długoterminowymi kształtują się na dobrym poziomie w całym analizowanym okresie.

5.5.2 Wskaźniki wystarczalności gotówki i wydajności gotówkowej

Analizując wskaźniki wystarczalności gotówki operacyjnej (będącej sumą przepływów pieniężnych z działalności operacyjnej) należy stwierdzić, iż w latach 2005-2007 przepływy pieniężne z działalności operacyjnej nie pokrywają ogólnego zadłużenia przedsiębiorstwa. Natomiast wskaźnik ogólnej wystarczalności gotówki operacyjnej, który mówi, w jakim stopniu przepływy netto z działalności operacyjnej pokrywają spłatę zobowiązań długoterminowych, wypłatę dywidend oraz wydatki na zakupy majątku trwałego na koniec roku 2007 charakteryzuje się wartością znacznie niższą od 100 %.

Tabela 15 Wskaźniki wystarczalności gotówki

Wskaźniki wystarczalności gotówki	2005	2006	2007
Wskaźnik wystarczalności gotówki operacyjnej na spłatę długów ogółem	48,6%	38,9%	15,5%
Wskaźnik wystarczalności gotówki operacyjnej na spłatę długów długoterminowych	69,1%	60,4%	21,9%
Wskaźnik ogólnej wystarczalności gotówki operacyjnej	102,9%	64,1%	19,7%

Źródło: Opracowanie własne

Wykorzystując do oceny pozycji finansowej przedsiębiorstwa wskaźniki wydajności gotówkowej należy pamiętać, iż pożądanym kierunkiem ich zmian jest wzrost ich poziomu w czasie.

Tabela 16 Wskaźniki wydajności gotówkowej

Wskaźniki wydajności gotówkowej	2005	2006	2007
Wskaźnik wydajności gotówkowej sprzedaży	0,26	0,25	0,21
Wskaźnik wydajności gotówkowej zysku	34,19	-13,40	9,84
Wskaźnik wydajności gotówkowej majątku	0,08	0,07	0,04
Wskaźnik wydajności gotówkowej majątku obrotowego	1,50	1,27	1,31

Źródło: Opracowanie własne

5.6 WNIOSKI

Na podstawie całej przeprowadzonej analizy finansowej działalności PWiK Żory Sp. z o.o. w latach 2005-2007 należy stwierdzić, iż w okresie tym było ono generalnie dobrze zarządzane, a sytuacja finansowa Spółki nie odbiega znacząco od innych przedsiębiorstw tego typu. Ewentualne działania korygujące powinny być jednak skierowane na poprawę płynności i rentowności Spółki, która wynika głównie z założonego przez PWiK Żory Sp. z o.o. zerowego zysku przy kalkulacji taryf na wodę i ścieki.

6 KOSZTY ZWIĄZANE ZE ŚWIADCZENIEM USŁUG

Zgodnie z obowiązującymi przepisami (ustawa o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków z dnia 7 czerwca 2001 r. z późniejszymi zmianami i Rozporządzenie Ministra Budownictwa z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryf oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków) Przedsiębiorstwo prowadzi osobne rozliczenia kosztów dla dostaw wody oraz dla transportu i oczyszczania ścieków komunalnych oraz wód deszczowych. Ponadto Przedsiębiorstwo prowadzi ewidencję kosztów pośrednich, w których wydziela następujące grupy kosztów:

- pomocnicze,
- zarządu,
- obsługi klientów,

Koszty obsługi klienta są podstawą do obliczenia stawki opłaty abonamentowej. Pozostałe koszty pośrednie (tj. pomocnicze, zarządu) są rozliczane w działalności podstawowej (jako alokacja kosztów pośrednich). Prognoza struktury kosztów systemu wodociągowego w roku obrachunkowym kwiecień 2008 r. – marzec 2009 r. przedstawia poniższa tabela.

Tabela 17. Struktura kosztów ujmowania i transportu wody

Lp.	Ujmowanie i transport wody	Prognoza kosztów w roku obrachunkowym IV.2008-III.2009	Struktura kosztów [%]
I	Koszty bezpośrednie, w tym zakup wody:	4 644 222	59,20
II	Podatki (w tym od nieruchomości)	603 149	7,69
III	Amortyzacja	831 519	10,60
IV	Wodociągi razem	6 078 890	77,91
V	Alokacja kosztów pośrednich	1 733 021	22,09
VI	KOSZTY CAŁKOWITE	7 811 911	100,00

Prognoza struktury kosztów dla systemu odbioru i oczyszczania ścieków w roku obrachunkowym kwiecień 2008 r. – marzec 2009 r. przedstawia poniższa tabela.

Tabela 18. Struktura kosztów odbioru i oczyszczania ścieków

Lp.	Odbiór i oczyszczanie ścieków	Prognoza kosztów w roku obrachunkowym IV.2008-III.2009	Struktura kosztów [%]
I	Koszty bezpośrednie, w tym energia elektryczna:	1 722 587	24,79
II	Podatki (w tym od nieruchomości)	1 152 263	16,59
III	Amortyzacja	2 457 747	35,38
IV	Kanalizacja razem	5 332 597	83,60
V	Alokacja kosztów pośrednich	1 139 356	16,40
VI	Koszty całkowite	6 471 953	100,00

Struktura planowanych kosztów nie będzie zasadniczo odbiegać od struktury z poprzedniego roku obrachunkowego. Największe zmiany kosztów mogą zostać odnotowane w pozycji amortyzacji, podatków i energii elektrycznej. Wzrost tej pozycji kosztów wiąże się z uwolnienia cen energii elektrycznej na rynku.

Pełna prognoza kosztów związanych ze świadczeniem usług wodno – ściekowych w kolejnych latach znajduje się w Studium Wykonalności Projektu „Kompleksowe uporządkowanie gospodarki wodno – ściekowej w Żorach” (Rozdział 10 oraz Załącznik 2).

7 ANALIZA PRZYCHODÓW I KOSZTÓW PRZEDSIĘBIORSTWA

Analizując lata działalności Spółki 2005-2007 obserwuje się malejącą tendencję ilościową sprzedaży wody i odbioru ścieków. Analizując dotychczasową sprzedaż wody jedynie dla ludności stwierdza się, że jednostkowe zużycie wody przypadające na 1 mieszkańca w przeciętnym gospodarstwie domowym wynosi obecnie ok. 83,4 l/mieszkańca na dobę. Natomiast jednostkowa ilość ścieków odebrana od ludności wynosi ok. 82,0 l/mieszkańca/dobę.

W następnych latach przewiduje się dalszy, powolny spadek sprzedawanej wody i ścieków, co jest spowodowane m.in. niekorzystną tendencją demograficzną w mieście.

Funkcjonowanie Przedsiębiorstwa w okresie obowiązywania Planu jest zdeterminowane w głównej mierze realizacją Projektu Funduszu Spójności „Kompleksowe uporządkowanie gospodarki wodno – ściekowej w Żorach”.

Wszelkie prognozy sprzedaży wody i ścieków w kolejnych latach są opierane na efektach w/w Projektu. W sporządzonym na potrzeby aplikacji Studium Wykonalności Projektu przedstawiono pełną prognozę przychodów i kosztów (Rozdział 10 oraz Załącznik 2).

Konstrukcję modelu kosztów całego przedsiębiorstwa sporządzono uwzględniając koszty według miejsc powstawania:

- koszty wody (sieć wodociągowa i ujęcia wody),
- koszty ścieków sanitarnych (sieć kanalizacyjna i oczyszczalnia ścieków),
- koszty odprowadzania wód deszczowych (kanalizacja deszczowa),
- koszty działalności pomocniczej.

Przychody Przedsiębiorstwa zostały oszacowane na podstawie prognozowanej ilości sprzedaży wody i odprowadzanych ścieków oraz prognozowanego poziomu cen jednostkowych usługi odbioru i oczyszczenia ścieków oraz dostawy wody. Wykonana prognoza przychodów dotyczy całego istniejącego systemu wodno-kanalizacyjnego oraz obejmuje dodatkowe przychody wynikające z realizacji inwestycji i zwiększenia liczby odbiorców usług (w przypadku niniejszej inwestycji dotyczy to dodatkowo skanalizowanych mieszkańców aglomeracji i innych podmiotów).

Ceny za usługi oferowane przez PWiK Żory Sp. z o.o. w okresie realizacji i eksploatacji Projektu uwarunkowane są przez następujące elementy:

- zasadę „zanieczyszczający płaci”,
- możliwościami mieszkańców do ponoszenia opłat za wodę i ścieki („affordability”),
- Rozporządzenie Ministra Budownictwa z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie określenia taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryf oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków (Dz.U. 2006 nr 127, poz. 886).

8 PRZEDSIĘWZIĘCIA RACJONALIZUJĄCE ZUŻYCIĘ WODY I WPROWADZANIE ŚCIEKÓW

Wszelkie działania organizacyjne i inwestycyjne ujęte w niniejszym WPI mają na celu optymalizację działalności Przedsiębiorstwa, w tym również racjonalizację zużycia wody i wprowadzania ścieków.

W poniższej tabeli zestawiono główne rodzaje omawianych przedsięwzięć:

Kierunek	Prognozowane korzyści
Przebudowa sieci wodociągowej	Zmniejszenie strat wody w sieci wodociągowej, ograniczenie awarii
Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej	Podłączanie nowych użytkowników do sieci, zwiększenie ilości odbieranych ścieków
Rozbudowa sieci kanalizacji deszczowej	Ograniczenie napływu wód deszczowych na oczyszczalnię ścieków, zmniejszenie jednostkowych kosztów oczyszczania ścieków, pełne wykorzystanie możliwości technicznych zmodernizowanej oczyszczalni
Remonty obiektów towarzyszących na sieci wodociągowej	Remonty hydroforni pozwolą na racjonalizację zużycia energii oraz podniosą system niezawodności układu
Zwiększenie produkcji wody w oparciu o własne ujęcia – uruchomienie ujęcia na os. Gwarków	Obniżenie jednostkowych kosztów dystrybucji wody, możliwość negocjacji cen z innymi dostawcami
Instalacja systemu zdalnego odczytywania wodomierzy	Skrócenie czasu i znaczące ułatwienie przeprowadzania odczytów, ograniczenie niekontrolowanych poborów wody
Rozbudowa systemu monitoringu sieci wodociągowej	Obniżenie strat wody, możliwość szybkiego reagowania w przypadku wystąpienia potencjalnych awarii –skrócenie czasu ich usunięcia, minimalizacja szkód
Poprawa jakości oraz poziomu obsługi klientów w oparciu o nowoczesne systemy teleinformatyczne (system kompleksowej obsługi klientów, system informacji)	Uruchomienie systemu w dłuższym horyzoncie czasowym umożliwi, przy relatywnie niskich kosztach, kompleksową obsługę klienta – skrócenie do minimum drogi od „awarii” do „reakcji”
Stosowanie nowoczesnych i jednolitych technologii związanych z budową oraz utrzymaniem sieci wodociągowej oraz kanalizacyjnej	Ograniczenie ilości stosowanych typów rozwiązań a tym samym ograniczenie liczby dostawców – możliwość tworzenia zapasów niezbędnych do prowadzenia bieżącego utrzymania systemu

9 PRZEDSIĘWZIĘCIA ROZWOJOWO – MODERNIZACYJNE W POSZCZEGÓLNYCH LATACH

Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych (WPI) dla miasta Żory został przygotowany na lata 2009-2013 i przedstawia zakres rzeczowo – finansowy budowy, rozbudowy i modernizacji infrastruktury wodno-kanalizacyjnej w w/w latach, realizowany ze środków własnych PWiK Żory, Funduszu Spójności, Gminy Żory oraz z preferencyjnych kredytów i pożyczek.

WPI ma charakter dynamiczny, jest uaktualniany corocznie, tzn. w momencie sporządzania wniosku o zatwierdzenie taryf za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków, Przedsiębiorstwo przedkłada aktualny plan inwestycyjny na rok obowiązywania taryf.

Przedsięwzięcia mające na celu rozbudowę systemu wodno-ściekowego głównie stanowią zadania inwestycyjne wdrażane w ramach Projektu pn. „**Kompleksowe uporządkowanie gospodarki ściekowej w Żorach**”, zgodnie z wytycznymi Funduszu Spójności (planowane podpisanie umowy o dofinansowanie przewidziano na I kwartał 2009r.).

Pozostałe zadania stanowią inwestycje uzupełniające, m.in. z zakresu rozbudowy sieci wodociągowej, przejęcia sieci kanalizacyjnych w oparciu o Ustawę z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków zgodnie z art. 14. Przedsięwzięcia remontowo – modernizacyjne (odtworzeniowe) związane są z wymianą infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej, której zły stan techniczny oraz awaryjność utrudnia prawidłową pracę systemu zaopatrzenia w wodę oraz odprowadzania i oczyszczania ścieków.

Zakres zadań inwestycyjnych do roku 2013 obejmuje:

▪ **system wodociągowy:**

- przebudowę sieci wodociągowej oraz modernizację Stacji Uzdatniania Wody na osiedlu Gwarków w ramach Funduszu Spójności,
- wymianę i budowę przyłączy wodociągowych w związku z realizacją Projektu pn. „Kompleksowe uporządkowanie gospodarki ściekowej w Żorach” w dzielnicach Kleszczów, Rowień, Rój, Rogoźna, Osiny, Baranowice, Śródmieście i Folwarki,
- rozbudowę sieci wodociągowej na terenach podlegających intensywnemu rozwojowi zabudowy mieszkaniowej (w ramach podpisanych umów) w dzielnicach: Rogoźna, Rowień, Zachód, Śródmieście, Osiny, Rój i Baranowice,
- przygotowanie ujęcia wody dla realizacji zadania mającego na celu modernizację SUW na osiedlu Gwarków przewidzianego do realizacji w ramach Funduszu Spójności,
- wymianę odcinków sieci najbardziej awaryjnych i skorodowanych a także zamortyzowanych na nowe sieci wodociągowe w dzielnicach: Śródmieście (osiedla Sikorskiego, Pawlikowskiego, Ks. Władysława, Powstańców Śl. Korfantego, Ks. Władysława), Kleszczów, Rogoźna, Zachód, Baranowice, Osiny i Rój,
- budowę techniczne systemu – modernizację dwóch hydroforni na osiedlach Pawlikowskiego i Sikorskiego oraz Stacji Uzdatniania Wody na ujęciu przy ul. Żeromskiego.

Założony plan przewiduje zatem:

- przebudowę sieci wodociągowej w ramach Funduszu Spójności – ok. **60 km**,
- modernizację Stacji Uzdatniania Wody na osiedlu Gwarków w ramach Funduszu Spójności

- przygotowanie ujęcia wody na osiedlu Gwarków (uzbrojenie studni, wodociąg wody surowej, rury ochronne okablowania),
- wymianę i budowę przyłączy wodociągowych – ok. **17 km**,
- rozbudowę sieci na terenach podlegających rozbudowie mieszkaniowej – ok. **4 km**,
- wymianę sieci wodociągowej – ok. **15 km**,
- modernizację dwóch hydroforni na osiedlach Pawlikowskiego i Sikorskiego oraz SUW przy ul. Żeromskiego.

W przypadku wystąpienia konieczności wykonania robót odtworzeniowych w budynkach hydroforni oraz w budynku SUW przy ul. Żeromskiego może nastąpić przeniesienie części środków z kanalizacji sanitarnej na odtworzenie w/w budowli.

▪ **system kanalizacji sanitarnej:**

- rozbudowę systemu kanalizacji sanitarnej w ramach Funduszu Spójności – ok. **117 km**, wraz z likwidacją odcinka kanalizacji ogólnospławnej (ok. 1 km),
- rozbudowę i przebudowę oczyszczalni ścieków w Żorach w ramach Funduszu Spójności do przepustowości 11 622 m³/d (70 000 RLM) – obecna przepustowość 8 716 m³/d (44 776 RLM)
- budowę kolektorów sanitarnych (od ul. Poprzecznej do ul. Zostawy oraz pod autostradą) – ok. **3 km**,
- wykup odcinków kanalizacji sanitarnej w oparciu o Ustawę z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków – ok. **0,5 km**,
- prace bieżące na oczyszczalni ścieków oraz sieci kanalizacyjnej,

▪ **system kanalizacji deszczowej:**

- rozbudowę systemu kanalizacji deszczowej w ramach Funduszu Spójności – ok. **45 km**,
- wykup odcinków kanalizacji w oparciu o Ustawę z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków – ok. **1 km**,
- prace bieżące na sieci kanalizacyjnej.

Plan obejmuje również zakupy urządzeń i sprzętu niezbędnego do prawidłowej eksploatacji majątkiem PWiK Żory Sp. z o.o.

Wieloletni Plan Inwestycyjny na lata 2009-2013 obejmuje działania realizowane w ramach Projektu FS pn. „Kompleksowe uporządkowanie gospodarki wodno - ściekowej w Żorach” oraz inne zadania własne bardzo ważne z punktu widzenia zaspokojenia popytu na usługi wodno - ściekowe zgłaszane do Przedsiębiorstwa przez lokalną społeczność. Zadania te stanowią podstawową determinantę dalszego rozwoju miasta w aspekcie nowoczesnej i zgodnej z wszelkimi wymaganiami infrastruktury technicznej.

10 HARMONOGRAM RZECZOWO – FINANSOWY

Harmonogram rzeczowo - finansowy realizacji Wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych dla Gminy Żory na lata 2009-2013 przedstawiają zestawienia: Tabela 19 i Tabela 20.

Tabela 19. Nakłady inwestycyjne na system wodno-kanalizacyjny w latach 2009-2013 – PRZEDSIĘWZIĘCIA ROZWOJOWE

Lp.	Wyszczególnienie	Zakres rzeczowy [km / szt.]	Nakłady przed 2009r.	Nakłady Plan	2009	2010	2011	2012	2013	RAZEM
1.	Kompleksowe uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w Żorach - PROJEKT FS									
1.1	Wodociągi	60 km pompownia wody - 1 szt.	6 589 881	12 247 604	3 338 346	6 984 252	1 925 006	0	0	18 837 485
1.2	Kanalizacja sanitarna	117 km przepompownie ścieków - 21 szt	11 321 689	93 636 341	33 518 359	49 241 503	10 876 479	0	0	104 958 030
1.3	Kanalizacja deszczowa	45 km urządzenia podczyszczające - 16 szt.	13 327 623	38 754 329	10 820 236	21 151 045	6 783 048	0	0	52 081 952
1.4	SUW na osiedlu Gwarków		0	3 000 000	600 000	1 700 000	700 000	0	0	3 000 000
1.5	OS Żory		0	13 387 880	5 000 000	6 000 000	2 387 880	0	0	13 387 880
1.6	Pozostałe koszty Projektu		9 854 004	35 684 326	11 966 619	15 896 472	7 821 235	0	0	45 538 330
	Razem:		41 093 197	196 710 480	65 243 560	100 973 272	30 493 648	0	0	237 803 677
2.	Zakres przyłączy wody koniecznych do wymiany w związku z realizacją PROJEKTU FS " Kompleksowe..." w dzielnicach Kleszczów, Rowień, Rój, Rogoźna, Osiny, Baranowice, Śródmieście i Folwarki									
		17,49	0	3 620 430	82 800	1 035 000	1 035 000	1 035 000	432 630	3 620 430
	Razem:	17,49	0	3 620 430	82 800	1 035 000	1 035 000	1 035 000	432 630	3 620 430
3.	Odkupowanie sieci w oparciu o Ustawę z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków									
3.1	Kanalizacja sanitarna	0,48	0	110 000	110 000	0	0	0	0	110 000
3.2	Kanalizacja deszczowa	1,05	0	449 000	281 000	168 000	0	0	0	449 000
	Razem:	1,53	0	559 000	391 000	168 000	0	0	0	559 000
4.	Rozbudowa wodociągów (zobowiązania wobec klientów)									
4.1	Dz. Rogoźna	1,48	0	308 000	42 750	58 500	30 750	0	176 000	308 000
4.2	Dz. Kleszczów	0,16	0	23 750	0	0	23 750	0	0	23 750
4.3	Dz. Rowień	0,31	0	65 100	65 100	0	0	0	0	65 100
4.4	Dz. Zachód	0,10	0	15 000	15 000	0	0	0	0	15 000
4.5	Dz. Śródmieście	0,49	0	94 750	94 750	0	0	0	0	94 750
4.6	Dz. Osiny	0,33	0	67 650	0	0	67 650	0	0	67 650
4.7	Dz. Rój	0,35	0	59 500	59 500	0	0	0	0	59 500
4.8	Dz. Baranowice)	0,51	0	110 850	0	0	0	110 850	0	110 850
	Razem:	3,73	0	744 600	277 100	58 500	122 150	110 850	176 000	744 600
5.	Uzbrojenie studni + wodociąg wody surowej + rury osłonowe kabli; dz. Rój									
5.1	Uzbrojenie studni	-	0	107 424	0	107 424	0	0	0	107 424
5.2	Wodociąg	0,93	0	816 998	410 000	406 998	0	0	0	816 998
	Razem:	0,93	0	924 422	410 000	514 422	0	0	0	924 422

Lp.	Wyszczególnienie	Zakres rzeczowy [km / szt.]	Nakłady przed 2009r.	Nakłady Plan	2009	2010	2011	2012	2013	RAZEM
6.	Rozbudowa kanalizacji									
6.1	Dz. Kleszczów Budowa kolektora tłoczego od ul. Poprzecznej do ul. Zostawa (2 x 773,34 mb ø 160 mm)	1,55	0	464 000	464 000	0	0	0	0	464 000
6.2	Dz. Rowień Budowa kolektora sanitarnego, tłoczego pod autostradę (2 x ø 160 PE)	1,03	0	180 000	0	180 000	0	0	0	180 000
	Razem:	2,58	0	644 000	464 000	180 000	0	0	0	644 000
7	OGÓŁEM:		41 093 197	203 202 932	66 868 460	102 929 194	31 650 798	1 145 850	608 630	244 296 129
7.1	Ogółem za wyjątkiem Projektu FS, w tym:	-	0	6 492 452	1 624 900	1 955 922	1 157 150	1 145 850	608 630	6 492 452
7.2	sieć wodociągowa	22,15		5 289 452	769 900	1 607 922	1 157 150	1 145 850	608 630	5 289 452
7.3	sieć kanalizacji sanitarnej	3,06		754 000	574 000	180 000	0	0	0	754 000
7.4	sieć kanalizacji deszczowej	1,05		449 000	281 000	168 000	0	0	0	449 000

Tabela 20. Nakłady na odtworzenie systemu wodno-kanalizacyjny w latach 2009-2013 – PRZEDSIĘWZIĘCIA MODERNIZACYJNE

Lp.	Lokalizacja	Długość [km]	2009	2010	2011	2012	2013	Razem
1	Sieć wodociągowa							
1.1	Os. Sikorskiego	1,42	30 450	0	0	234 000	77 850	342 300
1.2	Os. Pawlikowskiego	1,87	68 000	137 500	172 000	54 000	56 000	487 500
1.3	Os. Ks. Władysława	1,44	21 000	0	224 200	187 300	0	432 500
1.4	Os. Powstańców Śl.	0,46	0	0	0	0	109 100	109 100
1.5	Os. Korfantego	0,58	0	0	0	79 000	155 800	234 800
1.6	Dz. Kleszczów	0,25	0	0	0	52 500	0	52 500
1.7	Dz. Rogoźna	2,07	0	0	117 750	0	322 400	440 150
1.8	Dz. Zachód	1,05	0	0	135 000	0	99 000	234 000
1.9	Dz. Baranowice	0,84	0	40 000	0	81 000	66 000	187 000
1.10	Dz. Osiny	0,75	0	0	0	0	145 000	145 000
1.11	Dz. Rój	4,17	119 700	0	328 750	282 900	78 000	809 350
	Razem:	14,90	239 150	177 500	977 700	970 700	1 109 150	3 474 200
2	Sieć kanalizacyjna - sanitarna							
2.1	System kanalizacyjny - wg bieżącego rozpoznania	-	137 692	134 852	2 075 332	1 361 318	2 091 975	5 801 169
	Razem:		137 692	134 852	2 075 332	1 361 318	2 091 975	5 801 169
3	Sieć kanalizacyjna - deszczowa							
3.1	System kanalizacyjny - wg bieżącego rozpoznania	-	0	0	0	272 854	272 854	545 708
	Razem:		0	0	0	272 854	272 854	545 708
4	Budowle techniczne							
4.1	Bud. Hydroforni os. Pawlikowskiego	-	60 000	0	0	0	0	60 000
4.2	Bud. Hydroforni os. Sikorskiego	-	90 000	0	0	0	0	90 000
4.3	Bud. SUW Żeromskiego	-	30 000	400 000	0	0	0	430 000
4.4	Oczyszczalnia ścieków:	-	270 000	50 000	247 000	165 000	245 000	977 000
	Razem:	-	450 000	450 000	247 000	165 000	245 000	1 557 000
5	OGÓŁEM:		826 842	762 352	3 300 032	2 769 872	3 718 979	11 378 077

11 SPOSOBY FINANSOWANIA PLANOWANYCH INWESTYCJI

Z uwagi na znaczący zakres zadań inwestycyjnych przewidzianych do realizacji w ramach Wieloletniego Planu Inwestycyjnego przewidziano stosunkowo złożony montaż finansowy mający na celu sprawne i zgodne z harmonogramem jego wdrożenie.

Przedsięwzięcia rozwojowe

1. Pakiet zadań realizowanych **w ramach Projektu** „Kompleksowe uporządkowanie gospodarki wodno – ściekowej w Żorach” posiada dwa główne źródła finansowania:
 - a. Środki Funduszu Spójności,
 - b. Środki PWiK, na które składają się:
 - środki własne,
 - kredyty komercyjne (zaciągnięte),
 - pożyczka preferencyjna z WFOŚiGW w Katowicach (potwierdzona)
 - pożyczka lub kredyt dopłatowy z NFOŚiGW.
2. Pakiet zadań realizowanych **poza Projektem** „Kompleksowe uporządkowanie ...” przewidziany jest do sfinansowania ze środków Gminy Żory.

Przedsięwzięcia modernizacyjne

Inwestycje odtworzeniowe w zakresie sieci wodociągowej, kanalizacyjnej oraz budowli technicznych będą realizowane ze środków własnych PWiK Żory Sp. z o.o. (odpisy amortyzacyjne).

W sposób syntetyczny, w kolejnej tabeli przedstawiono harmonogram realizacji i finansowania zadań przewidzianych w niniejszym WPI na lata 2009-2013.

Tabela 21. Sposoby finansowania planowanych inwestycji w ramach WPI na lata 2009-2013

Wyszczególnienie	przed 2009	2009	2010	2011	2012	2013	Ogółem	Źródła Finansowania		
								PWiK Żory Sp. z o.o.	UM Żory	Fundusz Spójności 2007- 2011
Inwestycje odtworzeniowe:										
Sieć wodociągowa	0	239 150	177 500	977 700	970 700	1 109 150	3 474 200	3 474 200	0	0
Sieć kanalizacji sanitarnej	0	137 692	134 852	2 075 332	1 361 318	2 091 975	5 801 169	5 801 169	0	0
Sieć kanalizacji deszczowej	0	0	0	0	272 854	272 854	545 708	545 708	0	0
Budowle techniczne	0	450 000	450 000	247 000	165 000	245 000	1 557 000	1 557 000	0	0
Razem:	0	826 842	762 352	3 300 032	2 769 872	3 718 979	11 378 077	11 378 077	0	0
Inwestycje rozwojowe										
W ramach FS	41 093 197	65 243 560	100 973 272	30 493 648	0	0	237 803 677	91 039 679		146 763 998
Pozostałe	0	1 624 900	1 955 922	1 157 150	1 145 850	608 630	6 492 452	0	6 492 452	0
Razem:	41 093 197	66 868 460	102 929 194	31 650 798	1 145 850	608 630	244 296 129	91 039 679	6 492 452	146 763 998
OGÓŁEM:	41 093 197	67 695 302	103 691 546	34 950 830	3 915 722	4 327 609	214 581 009	102 417 756	6 492 452	146 763 998

12 PROPOZYCJE TARYF DLA WODY I ŚCIEKÓW DLA RÓŻNYCH WARIANTÓW FUNKCJONOWANIA PRZEDSIĘBIORSTWA I PLANÓW ROZWOJU I MODERNIZACJI

Na terenie miasta Żory obowiązuje wieloczęłonowa taryfa za wodę i ścieki (opłata abonamentowa i opłata zmienna w zależności od zużycia). Stosowanie wieloczęłonowej taryfy opłat za wodę i ścieki zawierającej stawkę opłaty stałej w okresie rozliczeniowym oraz cenę odniesioną do 1 m³ wody lub 1 m³ odprowadzanych ścieków zgodnie z zapisami *Rozporządzenia Ministra Budownictwa z dnia 28 czerwca 2006 w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryf oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków*, jest przedsięwzięciem racjonalizującym zużycie wody i odprowadzanie ścieków.

Taryfy opłat są zbudowane w taki sposób, aby umożliwić pełne odzyskanie poniesionych kosztów w danej dziedzinie – przychody z opłat muszą pokryć wszystkie koszty eksploatacji oraz konserwacji/remontów, koszty finansowania oraz koszty bieżącej, koniecznej wymiany środków trwałych.

Zgodnie z obowiązującym wyżej wspomnianym rozporządzeniem poziom taryf oblicza się uwzględniając następujące koszty:

- koszty eksploatacji i utrzymania, w tym amortyzacji,
- alokowane koszty pośrednie,
- spłaty rat kapitałowych ponad wartość amortyzacji,
- spłaty odsetek od zaciągniętych kredytów i pożyczek,
- rezerwy na należności nieregularne,
- marżę zysku (przyjęto, zgodnie z planami PWiK Żory Sp. z o.o., 1% od roku 2009 r.).

Struktura proponowanej taryfy opłat jest zgodna z polskimi przepisami, które mają znaczenie nadrzędne. Obecna struktura opłat obowiązujących na terenie miasta Żory nie zakłada różnicowania stawek zarówno dla wody jak i ścieków od poszczególnych grup odbiorców.

Podczas procesu aplikacyjnego do Funduszu Spójności opracowano najbardziej prawdopodobną prognozę taryf za usługi wodno – ściekowe w okresie wieloletnim, wykraczającym poza okres obowiązywania WPI na lata 2009÷2013. Wzrost taryf z uwagi na realizację dużego programu inwestycyjnego w ramach Funduszu Spójności jest nieunikniony, niemniej jednak ceny za usługi oferowane przez PWiK Żory Sp. z o.o. uwzględniają dwie główne zasady, tj.:

- zasadę „zanieczyszczający płaci”,
- możliwości mieszkańców do ponoszenia opłat za wodę i ścieki („affordability”),

Szacowane taryfy dla miasta Żory zostały uznane za wykonalne podczas oceny Projektu przez NFOŚiGW.

Pełna prognoza taryf opłat za ścieki w okresie do roku 2037 jest przedstawiona w Studium Wykonalności „Kompleksowe uporządkowanie gospodarki wodno – ściekowej w Żorach” (**Rozdział 10 oraz Załącznik 2**).

13 SYTUACJA FINANSOWA SPÓŁKI W OKRESIE REALIZACJI WPI

Prognoza rachunku strat i zysków

Rachunek zysków i strat Spółki zbudowany został w oparciu o wszystkie założenia i warunki stawiane projektom planowanym do dofinansowania z Funduszu Spójności, gdyż ten pakiet inwestycji ma największe znaczenie dla utrzymania kondycji finansowej Przedsiębiorstwa. Prognozę rachunku zysków i strat PWiK Żory Sp. z o.o. przedstawia Studium Wykonalności - Tabela 22 w Załączniku 2 Analiza Finansowa.

Przedstawione w niej dane potwierdzają spełnianie przez PWiK Żory Sp. z o.o. zasady „zanieczyszczający płaci” we wszystkich latach objętych prognozą.

Prognoza bilansu

Zestawienie bilansowe pozwala nie tylko na sprawdzenie prawidłowości przeprowadzonych obliczeń poprzez zrównoważenie strony aktywów z pasywami, ale również na zobrazowanie dynamiki kształtowania się poszczególnych składników majątkowych wraz ze źródłami ich finansowania w poszczególnych latach działalności PWiK Żory Sp. z o.o.. Pełna prognoza bilansu Przedsiębiorstwa została sporządzona na etapie Studium Wykonalności - Tabela 24 w Załączniku 2 Analiza Finansowa.

Prognoza sprawozdania z przepływów pieniężnych

Zestawienie przepływów finansowych jest podstawowym narzędziem analizy pozwalającym na sprawdzenie, czy PWiK Żory Sp. z o.o. zachowuje płynność finansową w całym okresie realizacji inwestycji i ich eksploatacji.

Przepływy finansowe dla PWiK Żory Sp. z o.o. z uwzględnieniem założonej struktury finansowania inwestycji i re inwestycji przedstawiają tabele w Studium Wykonalności – Załącznik 2 Analiza Finansowa. Zaprezentowany rachunek przepływów pieniężnych potwierdza, iż środki pieniężne generowane przez PWiK Żory Sp. z o.o. są wystarczające do pokrycia obsługi długu i kosztów analizowanych inwestycji. W żadnym roku analizy nie odnotowano ujemnego skumulowanego salda przepływów pieniężnych.

14 PODSUMOWANIE

- 1) W oparciu o ustawę o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, przygotowano Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych dla Gminy Żory na okres pięciu lat, tj. 2009-2013.
- 2) PWiK Żory Sp. z o.o. funkcjonuje jako samodzielny podmiot gospodarczy będący własnością Gminy Żory i uzyskuje udokumentowane efekty w postaci poprawy stanu technicznego, organizacyjnego i ekonomicznego w zakresie systemu zaopatrzenia w wodę, odprowadzania i oczyszczania ścieków. Dotychczas zrealizowane inwestycje pozwoliły na znaczące ograniczenie awaryjności i strat wody w sieci wodociągowej, a poprzez modernizację oczyszczalni ścieków uzyskano parametry ścieków oczyszczonych zgodne z wymaganiami polskimi i europejskimi.
- 3) Przedmiotowy, wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych dla Gminy Żory w znacznej części dotyczy będącego w trakcie realizacji Projektu pn. „Kompleksowe uporządkowanie gospodarki wodno – ściekowej w Żorach”, planowany do współfinansowania z Funduszu Spójności do roku 2011. Poza w/w Projektem planowany jest szereg innych działań o charakterze rozwojowym i modernizacyjnym istotnych z punktu widzenia optymalizacji systemu wodno – ściekowego w Żorach oraz zaspokojenia potrzeb zgłaszanych przez społeczność lokalną.
- 4) Całkowite koszty realizacji zadań rozwojowych ujętych w planie (WPI) do roku 2013 wynoszą 203,2 mln zł, w tym na Projekt Funduszu Spójności 196,7 mln zł a na pozostałe 6,5 mln zł.
- 5) Koszty zadań modernizacyjnych kształtują się na poziomie 11,4 mln zł.
- 6) Przedsiębiorstwo musi ponieść koszty związane z zakupem sprzętu i oprogramowania mającego wpływ na osiągnięcie celów niniejszego Planu wieloletniego.
- 7) WPI nie posiada w pełni zbilansowanych źródeł pokrycia nakładów na planowane zadania. Dotacja Funduszu Spójności nie została jeszcze przyznana, niemniej jednak projekt ten posiada wysoką wartość merytoryczną w świetle wymaganych kryteriów i prawdopodobieństwo jej uzyskania jest duże.
- 8) Celem uzyskania planowanych efektów konieczne jest uzyskanie dofinansowania na realizację zadań rozwojowych poza Projektem Funduszu Spójności z budżetu Gminy Żory.
- 9) Realizacja planowanych zakupów jest warunkowa – w miarę posiadania wolnych środków lub uzyskania dodatkowych źródeł finansowania (dotacja celowa Gminy Żory) w trakcie realizacji Planu.
- 10) Skutki finansowe realizacji omawianego WPI dla Przedsiębiorstwa oraz całej społeczności miejskiej, a także jego efekty i wypełnienie wymagań prawnych Unii Europejskiej w sektorze wodno – ściekowym Żor, zostały opisane w Studium Wykonalności Projektu pn. „Kompleksowe uporządkowanie gospodarki wodno – ściekowej w Żorach”, który jest integralną częścią przedmiotowego Planu.